

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی: اکنون وقت حذف صفر از پول نیست

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه گفت: در شرایطی که تحریم هستیم و مشکل نقدینگی در گردش داریم و تمام وزرای اقتصادی به دنبال تامین مواد اولیه کارخانه‌ها هستند وقتی ما این هیجان‌ها درگیر هستیم به نظر حذف ۴ صفر و تغییر واحد پول ملی عقلانی نمی‌آید.

به گزارش خبرنگار اقتصادی ایلنا، عباس شاکری که در نشست هفتگی موسسه دین و اقتصاد حضور پیدا کرده بود در خصوص حذف ۴ صفر نظریات خود را مطرح کرد.

در ابتدای این نشست شاکری با اشاره به سابقه چنین طرحی در کشور گفت: در سال ۹۲ پژوهشی در همین خصوص برای وزارت اقتصاد و دارایی انجام دادم، به طور کلی هر موقع دولت‌مردان ماسیاستی اتخاذ می‌کنند که منجر به بی‌ثباتی در اقتصاد می‌شود گریزی به مقوله حذف صفر می‌زنند که آن زمان هم وضعیت همین گونه بود.

وی ادامه داد: کشورهایی که این کار را انجام می‌دهند یک اثر تورم را دارند که اگر متناسب باشد مانند یک سیلاب پس از مدتی فروکش می‌کند و اگر نامتناسب باشد تا سالهای سال تخریب‌گر و گریبانگیر اقتصاد خواهد بود امروز اثر تورمی که اقتصاد ما با آن درگیر شده خیلی پیچیده و خیلی نامتناسب است.

شاکری افزود: از برنامه اول تا حالا هزار برابر پول ملی ما تضعیف شده است که این افتخاری برای روسای بانک مرکزی ایران است اصلاحات پولی که به خاطر پرش قیمت‌ها صورت می‌گیرد بسیار آسان تر است از اصلاحاتی است که به خاطر فساد و رانت وجود دارد که وضعیت ما الان مورد دوم است.

استاد اقتصاد دانشگاه علامه با اشاره به وضعیت فعلی کشور و آثار حذف ۴ صفر گفت: اینکه ما الان تورم نامتناسب را تجربه می‌کنیم اما هنوز قیمت‌ها مضربری از ۴ نیست. اکنون شرایط خاصی داریم، ما با تحریم‌ها مواجهیم و به جای اینکه سیاست‌های ما خنثی کننده آنها باشد مکمل این تحریم‌ها بوده فلذا این اقدام حذف ۴ صفر نمی‌تواند کاری از پیش ببرد و فقط هزینه‌های ضرب سکه و اسکناس و امحای اسکناس‌های قبلی بالاتر می‌رود از طرف دیگر سبک‌ها و حسابداری تغییر پیدا کند که آن هم در دسرهای خودش را دارد.

وی با اشاره به شاخص‌های اقتصادی گفت: رشد سرماری گذاری صنعتی در دوران جنگ با نفت ۷ دلاری مثبت بود اما الان منفی شده است از طرف دیگر مادر شرایط اقتصادی پایدار نداریم و اعتماد بین مردم و سیاست‌گذاران به پایین‌ترین حد خود رسیده است. در حالی که همه نظریه پردازان و مکتب‌های اقتصادی یا به نظرات اعتقاد دارند یا برای کنترل بازار را توهمی می‌کنند اما اکنون ماهیچ کدما از آنها رانداریم.

وی تاکید کرد: بر همین اساس من اعتقاد دارم الان وقت این کار نیست و در صورت انجام این کار هیچ اثر حقیقی شاهد نخواهیم بود بلکه فقط شاهد اثر تومی‌بالا و شکستن قبح قیمت‌ها و اضافه کردن هزینه‌ها خواهیم بود.

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی آخرین وضعیت خرید هواپیما توسط ایران

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی، آخرین وضعیت خرید هواپیما و توسعه ناوگان توسط شرکت‌های هواپیمایی را تشریح کرد.

مقصود اسعدی سامانی در گفت‌وگو با ایسنا، ضمن تشریح برنامه‌ها و آخرین وضعیت توسعه ناوگان شرکت‌های هواپیمایی، اظهار کرد: شرکت‌ها در تلاش هستند که بتوانند به نحوی هواپیمای جدید به ناوگان خود وارد کنند، اما با اعمال محدودیت‌ها شرایط تامین هواپیما سخت شده است.

وی ادامه داد: شرکت‌های هواپیمایی ایرباس، بوئینگ و ATR مشکل مجوز اوفک دارند و شرکت‌های بمبار دیه و امبراز نیز با توجه به این که برای فروش هواپیما نیازمند مجوز اوفک هستند و به دلیل وابستگی بیش تر تامین قطعات خود به آمریکایی‌ها، برنامه‌ای برای این که قطعات آمریکایی خود را به کمتر از ۱۰ درصد کاهش دهند، ندارند.

راهکار کارشناسان برای عبور از تکانه‌های کسری بودجه ناشی از تحریم‌های جدید؛

جایگزین ریالی درآمدهای نفتی

تحت تاثیر قرار خواهد داد ضمن اینکه حذف نفت ایران از بازار می‌تواند سمت عرضه این کالای استراتژیک را بیش از پیش در تنگنا قرار دهد، اما جای تردید نیست که اقتصاد کشور که وابسته به نفت است بیشترین تاثیر پذیری را از این شوک تحریمی خواهد داشت.

مهناز اعتدالی

تکانه‌های تحریم سال‌هاست که اقتصاد ایران را دربر گرفته بدون آن که سیاست همه‌جانبه‌ای برای شناخت آثار و راه‌های مهار آن در دست باشد. دور گذشته تحریم‌ها با تمام موانع و غفلت سیاست‌گذاران در اتخاذ رویکرد مناسب، موجب شد تا اقتصاد ایران در بسیاری از زمینه‌ها علاوه بر تحریم‌های خارجی دچار خودتحریمی نیز شود. بر این اصل صاحب‌نظران تاکید دارند که بسته سیاستی دور جدید تحریم‌های نفتی که از مونی بس دشوار تر را پیش روی نهد باید تصمیم‌گیری گذار باید با استراتژی دقیق تر و نظر گرفتن تمامی فرصت‌ها ترسیم شود تا با بررسی تمامی مختصات بخش‌های اقتصادی، عبور از شوک تحریم را هموار تر سازد.

تازه‌ترین اقدام، امریکا با همکاری عربستان و امارات در لغو معافیت‌های نفتی ایران، بازار جهانی نفت را با شوک عظیمی مواجه کرد. تمدید نشدن معافیت خریداران نفت ایران از تحریم‌های امریکا خبری بود که ابتدایه شکل غیررسمی و به نقل از دومنچ آگاه در وزارت خارجه امریکا اعلام شد بعد از آن با انتشار بیانیه کاخ سفید به تایید رسمی رسید و پس از آن از سوی مایک پمپئو، وزیر امور خارجه امریکا نیز در نشستی خبری اعلام شد.

در این بیانیه تاکید شده که دونالد ترامپ به‌عنوان رئیس جمهوری امریکا تصمیم گرفته است معافیت از تحریم‌های نفتی را برای مشتریان نفت خام ایران تمدید نکند و این تصمیم در جهت صفر کردن صادرات نفت خام ایران و حذف درآمدهای نفتی اتخاذ شده است. هر چند تبعات اقتصادی این اقدام تنها شامل حال ایران نخواهد بود و کشورهای مصرف‌کننده نفت خام را نیز

تحت تاثیر قرار خواهد داد ضمن اینکه حذف نفت ایران از بازار می‌تواند سمت عرضه این کالای استراتژیک را بیش از پیش در تنگنا قرار دهد، اما جای تردید نیست که اقتصاد کشور که وابسته به نفت است بیشترین تاثیر پذیری را از این شوک تحریمی خواهد داشت.

فاصله جغرافیایی آن برای خریداران آسیایی نفت ایران منطقی نیست. البته در این میان عربستان با بازی در زمین امریکا سعی دارد نظر مشتریان نفتی ایران را جلب کند. در این زمینه بعد از بیانیه کاخ سفید وزیر نفت عربستان اعلام کرد برای ایجاد توازن در بازار نفت با سایر تولیدکنندگان همکاری خواهد کرد، اما تجارب گذشته نشان داده همانطور که بار گذشته سعودی‌ها در تاریخ ۵ نوامبر در پی درخواست ترامپ برای جبران حذف نفت ایران از بازار جهانی، تولیداتشان را به بیش از ۱۱ میلیون بشکه در روز افزایش دادند و با معافیت هشت کشور خریدار نفت ایران از سوی ترامپ، بازی خوردند؛ این بار نیز با توجه به نگرانی بسیاری از کشورها در پی صعود قیمت نفت، در صورت اجماع جهانی و ادامه نگرانی‌ها از صعود قیمت‌ها، به حاشیه‌راندن خواهند.

از سوی دیگر افزایش قیمت نفت ممکن است هزینه‌های سیاسی بیشماری را بخواهد به انتخابات پیش رو برای ترامپ رقم بزند. به گزارش اداره اطلاعات انرژی امریکا، هر دلار افزایش قیمت نفت به افزایش پنج میلیارد دلاری هزینه‌های حمل و نقل در این کشور خواهد شد. بنابراین رشد بیش از ۲۰ دلاری قیمت نفت از ابتدای سال جاری میلادی به معنای افزایش بیش از ۱۰۰ میلیارد دلاری هزینه‌های حمل و نقل برای شهروندان آمریکایی است.

ضمن اینکه افزایش تنش‌ها در لیبی، تحریم‌های نفتی و نزول، توافق تجاری چین و امریکا و تغییر قوانین حمل و نقل در بایع عواملی هستند که می‌توانند موجب افزایش قیمت نفت شوند و شانس تمدید معافیت از تحریم‌های نفتی ایران را بیشتر کنند. در مقابل عواملی چون کاهش رشد

فصله جغرافیایی آن برای خریداران آسیایی نفت ایران منطقی نیست. البته در این میان عربستان با بازی در زمین امریکا سعی دارد نظر مشتریان نفتی ایران را جلب کند. در این زمینه بعد از بیانیه کاخ سفید وزیر نفت عربستان اعلام کرد برای ایجاد توازن در بازار نفت با سایر تولیدکنندگان همکاری خواهد کرد، اما تجارب گذشته نشان داده همانطور که بار گذشته سعودی‌ها در تاریخ ۵ نوامبر در پی درخواست ترامپ برای جبران حذف نفت ایران از بازار جهانی، تولیداتشان را به بیش از ۱۱ میلیون بشکه در روز افزایش دادند و با معافیت هشت کشور خریدار نفت ایران از سوی ترامپ، بازی خوردند؛ این بار نیز با توجه به نگرانی بسیاری از کشورها در پی صعود قیمت نفت، در صورت اجماع جهانی و ادامه نگرانی‌ها از صعود قیمت‌ها، به حاشیه‌راندن خواهند.

از سوی دیگر افزایش قیمت نفت ممکن است هزینه‌های سیاسی بیشماری را بخواهد به انتخابات پیش رو برای ترامپ رقم بزند. به گزارش اداره اطلاعات انرژی امریکا، هر دلار افزایش قیمت نفت به افزایش پنج میلیارد دلاری هزینه‌های حمل و نقل در این کشور خواهد شد. بنابراین رشد بیش از ۲۰ دلاری قیمت نفت از ابتدای سال جاری میلادی به معنای افزایش بیش از ۱۰۰ میلیارد دلاری هزینه‌های حمل و نقل برای شهروندان آمریکایی است.

ضمن اینکه افزایش تنش‌ها در لیبی، تحریم‌های نفتی و نزول، توافق تجاری چین و امریکا و تغییر قوانین حمل و نقل در بایع عواملی هستند که می‌توانند موجب افزایش قیمت نفت شوند و شانس تمدید معافیت از تحریم‌های نفتی ایران را بیشتر کنند. در مقابل عواملی چون کاهش رشد

فصله جغرافیایی آن برای خریداران آسیایی نفت ایران منطقی نیست. البته در این میان عربستان با بازی در زمین امریکا سعی دارد نظر مشتریان نفتی ایران را جلب کند. در این زمینه بعد از بیانیه کاخ سفید وزیر نفت عربستان اعلام کرد برای ایجاد توازن در بازار نفت با سایر تولیدکنندگان همکاری خواهد کرد، اما تجارب گذشته نشان داده همانطور که بار گذشته سعودی‌ها در تاریخ ۵ نوامبر در پی درخواست ترامپ برای جبران حذف نفت ایران از بازار جهانی، تولیداتشان را به بیش از ۱۱ میلیون بشکه در روز افزایش دادند و با معافیت هشت کشور خریدار نفت ایران از سوی ترامپ، بازی خوردند؛ این بار نیز با توجه به نگرانی بسیاری از کشورها در پی صعود قیمت نفت، در صورت اجماع جهانی و ادامه نگرانی‌ها از صعود قیمت‌ها، به حاشیه‌راندن خواهند.

از سوی دیگر افزایش قیمت نفت ممکن است هزینه‌های سیاسی بیشماری را بخواهد به انتخابات پیش رو برای ترامپ رقم بزند. به گزارش اداره اطلاعات انرژی امریکا، هر دلار افزایش قیمت نفت به افزایش پنج میلیارد دلاری هزینه‌های حمل و نقل در این کشور خواهد شد. بنابراین رشد بیش از ۲۰ دلاری قیمت نفت از ابتدای سال جاری میلادی به معنای افزایش بیش از ۱۰۰ میلیارد دلاری هزینه‌های حمل و نقل برای شهروندان آمریکایی است.

ضمن اینکه افزایش تنش‌ها در لیبی، تحریم‌های نفتی و نزول، توافق تجاری چین و امریکا و تغییر قوانین حمل و نقل در بایع عواملی هستند که می‌توانند موجب افزایش قیمت نفت شوند و شانس تمدید معافیت از تحریم‌های نفتی ایران را بیشتر کنند. در مقابل عواملی چون کاهش رشد

تومان است که قاعده‌مند کردن آن می‌تواند در شرایط تحریمی جدید دولت را در اداره کشور یاری کند.

همچنین تسهیل تجارت خارجی، تشویق درآمدهای ارزی صادراتی، کاهش فرار مالیاتی، اصلاح نرخ تسعیر بودجه به ۸۵۰۰ تومان که می‌تواند بیش از ۱۵ هزار میلیارد تومان درآمد ریالی جدید برای دولت ایجاد کند، حذف معافیت‌های غیر ضروری و مولدسازی دارایی‌های دولت از جمله مواردی است که می‌تواند منابع ریالی جدیدی را برای دولت به وجود آورد. زیرا با اعمال محدودیت‌های نفتی جدید کسری بودجه با تشدید جدی مواجه شده و متعاقب آن نیز تورم از رشد قابل ملاحظه‌ای برخوردار خواهد شد.

رخداد کسری بودجه با تحریم‌های نفتی

پیش از این بودجه ۹۸ با این پیش‌بینی نهایی شده بود که سهم فروش ایران از محل نفت خام و میعانات گازی ۱/۵ میلیون بشکه در روز باشد که با احتساب منابع عمومی، بودجه معادل ۴۴۸/۵ هزار میلیارد تومان بسته شد. قبل از این منابع دولت از محل صادرات نفت خام با سهم ۳۱ درصدی معادل ۱۴۲/۵ هزار میلیارد تومان بود که با اعمال دور جدید تحریم‌های نفتی امریکا، نیمی از فروش نفت ایران کاهش پیدا خواهد کرد و این امر به معنای کسری بودجه تاریخی برای اقتصاد ایران است.

بنابراین برای گذار از این شرایط گروه‌های هدف سیاست‌گذار باید با شناخت ابزارهای جدید در مواجهه با این محدودیت‌ها گام‌های اساسی بردارند. حفظ تراز تجاری از جمله موضوعاتی است که نیازمند توجه دولت است به گونه‌ای که با بازنگری در سیاست‌های ارزی و تجاری، کنترل منابع ارزی موجود اولویت محسوب شود و پس از آن عزم جدی در توزیع ارز برای واردات کالاهای اساسی در دستور کار قرار گیرد. آن هم با حذف واسطه‌ها زیرا بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد اگر واردات کالاهای اساسی با نرخ نیمایی انجام شود، دولت می‌تواند از این محل ۳ میلیارد دلار صرفه‌جویی کند.

استراتژی گذار از نوسانات تجاری

انفعال در واکنش اقتصادی سیاست‌گذاران به اعمال تحریم‌ها از سال‌ها قبل در اقتصاد ایران آشکار بود. اعمال سیاست‌های انبساطی و غیر متناسب علاوه بر بستر سازی برای ایجاد سیل نقدینگی، بر بخش صنعت، تجارت خارجی و بازار ارز نیز تاثیر گذاشت. در این زمینه تکانه‌های تحریمی در کارنامه تجاری کشور بازه کاهشی مستمر در میزان صادرات کشور را در سال‌های اخیر نشان می‌دهد.

در حال حاضر با ایجاد تنگنای جدید تحریمی انتظار می‌رود که سیاست‌گذاران در رویکردی جدید

با اعمال محدودیت‌های نفتی جدید؛ کسری بودجه با تشدید جدی مواجه شده خواهد شد و تسهیل تجارت خارجی، تشویق درآمدهای ارزی صادراتی، کاهش فرار مالیاتی، حذف معافیت‌های غیر ضروری و مولدسازی دارایی‌های دولت از جمله مواردی است که می‌تواند منابع ریالی جدیدی را برای دولت به وجود آورد

با پیش‌بینی دقیق شرایط انفعال چند ساله خارج شده و از تداوم برخی سیاست‌های خود که به تشدید تکانه‌های بالقوه تحریم منجر شده است دوری کنند. بررسی‌ها نشان داده که اعمال سیاست‌های انقباضی و کنترلی بیش از پیش به التهاب و نوسان در اقتصاد ایران منجر شده و بر اساس تجربه، اکثر آنان نیز به شکست منتهی شده‌اند.

ریشه تعمیق رکود تورمی از ابتدای دهه ۹۰ در اقتصاد ایران را باید در تحمیل بار مالی سیاست‌های دولت و مستقل نبودن سیاست‌های بانک مرکزی جستجو کرد. بر این اصل رویکرد فعالانه بلندمدت مواجهه با تحریم‌ها می‌تواند در متغیرهایی مانند کسری بودجه، تعدیل نرخ ارز و بدهی‌های دولت اثر گذار باشد. زیرا اعمال سیاست‌های غیر کارشناسی در مدت زمان تحریم‌های اولیه نشان می‌دهد که شرایط ناگوار اقتصاد ایران و رسیدن به فاز بحرانی، حاصل تصمیم‌گیری‌های غیر کارشناسی است.

در این میان واکنش سیاست‌گذاران در تکرار بسیاری از تجربیات عامل تغییر و تحول متغیرهای کلان اقتصادی است. در بازخوانی تجربه تحریم‌ها از ابتدا تاکنون آثار مخرب این ناهماهنگی در واکنش‌های سیاست‌گذاران عرصه سیاست و اقتصاد نشان می‌دهد که طراحان استراتژی اقتصادی مقابله با تحریم‌ها، عبرت‌چندانی از تصمیم‌گیری‌های بعضا از سرانفعال و احساسی خود نگرفته‌اند و همچنان به همان شیوه اعمال نظر می‌کنند.

در دور اول تحریم‌ها فرضیه سیاست‌گذاران با خطای تشخیص در مورد وضعیت رکود تورمی، این بود که آثار این تحریم‌ها کوتاه‌مدت است و بر همین اساس استراتژی بلندمدتی را برای دفع شوک‌های تحریمی در نظر نگرفتند. بنابراین بازخوانی تجارب پیشین می‌طلبد که علاوه بر برنامه‌ریزی برای گذر از بحران‌های کوتاه‌مدت، راهکارهای بلندمدت را نیز در افق برنامه‌ریزی خود برای مقابله با محدودیت‌های خارجی و گذار از طوفان تحریم‌ها در نظر بگیرند.

میرزایی تاکید کرد: افزایش قیمت کاهش مصرف را در پی دارد منجر به برنامه ریزی بهتر برای ورود جدی به عرصه صادرات می‌شود که این هدف را نیز نباید از نظر دور داشت.

شود، برای توسعه و ایجاد اشتغال و حمایت از اقشار کم درآمد و خرج زیرساخت‌ها توجیه دارد، اما اگر بخواهیم کسری‌های بودجه جاری را از این طریق جبران کنیم توجیه پذیر نیست.

عوامل بازدارنده و هم عواملی که ما را مجاب می‌کند این تصمیم را اجرا کنیم، باید در نظر گرفته شود، ضمن اینکه در شرایط کنونی فضای سیاسی و بین الملل نیز خواه ناخواه هر تصمیمی را تحت تاثیر قرار می‌دهد بنابراین باید بگذاریم زمان بگذرد و کمی در شرایط ثبات و آرامش قرار بگیریم، با توجه به حساس بودن موضوع تمام مولفه‌های تاثیر گذار را در نظر گرفته، سپس فضای جامعه را ارزیابی و تصمیم درست را اتخاذ کنیم. وی یادآور شد: باید مشخص کنیم درآمد حاصل از افزایش قیمت بنزین قرار است در چه بخشی هزینه

گفت‌وگو

عضو کمیسیون انرژی مجلس در گفت‌وگو با ایلنا:

برای افزایش قیمت بنزین قدرت خرید مردم لحاظ شود

عضو کمیسیون انرژی مجلس گفت: اگر افزایش قیمت بنزین برای توسعه، ایجاد اشتغال، حمایت از اقشار کم درآمد و خرج زیرساخت‌ها باشد، توجیه دارد، اما اگر بخواهیم کسری‌های بودجه جاری را از این طریق جبران کنیم توجیه پذیر نیست. جلال میرزایی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا، درباره احتمال افزایش قیمت بنزین و تاثیر آن بر نرخ دیگر کالاها و همچنین اقشار آسیب پذیر جامعه اظهار داشت: با توجه به اینکه افزایش قیمت بنزین به طور قطع تمام کالاها و خدمات را به لحاظ قیمتی تحت تاثیر قرار می‌دهد، دولت باید ابتدا تبعات این اقدام را به لحاظ اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مورد ارزیابی قرار دهد. وی افزود: قطعا در بحث افزایش قیمت هدف صرفه جویی، بهینه سازی مصرف و همچنین واقعی کردن قیمت‌ها است اما آنچه مهم است اینکه ابتدا باید قدرت خرید مردم و نوع حمایت‌هایی که باید از اقشار کم درآمد صورت گیرد، بررسی شود. دولت قطعا تدابیری اندیشیده و حمایت‌هایی از مردم خواهد داشت. عضو کمیسیون انرژی مجلس تاکید کرد: برای اصلاح قیمت بنزین